

Bilag II.

Universitetsbiblioteket
og det dermed forenede
Classenske Bibliotek.

Til Konsistorium.

Konsistorium har under 21de December d. A. afæsket mig en Erklæring om et af Overbibliotekar ved det store kgl. Bibliotek H. O. Lange udarbejdet og fra Ministeriet tilsendt Forslag til en Revision af Forordningen af 20de Januar 1832 om Bogtrykkerens Afleveringspligt til Statens Biblioteker.

Inden jeg gaar over til at omtale dette Forslag nærmere, særlig for Universitetsbibliotekets Vedkommende, kunde jeg dog ønske at minde om, at man allerede i den Tid, da Universitetsbiblioteket var den eneste større Bogsamling i Riget med et almindeligere Formaal, var betænkt paa at sikre det den nationale Litteratur, idet der i Løbet af det 17de Aarhundrede gentagne Gange udgik Befalinger til Kjøbenhavns Bogtrykkere (de eneste, der den Gang havde nogen Betydning) om at afgive Eksemplarer af de Skrifter, de trykte og forlagde, til Universitetsbiblioteket. Den Skat af dansk Litteratur, der herved efterhaanden samledes, gik, som bekendt, tabt med saa meget andet ved Ildebranden 1728. Men mellem de Bestræbelser, der udfoldedes for saa vidt muligt at raade Bod paa Ulykken, glemtes heller ikke Hensynet til den danske Litteratur, og ved Reskript af 14de December 1753 paalagdes det Magistraten i Kjøbenhavn at tilkendegive de kjøbenhavnske Bogtrykkere, at de skulde afgive til Universitetet et Eksemplar af alt, hvad de trykte (fraregnet kun, hvad man den Gang og længe efter ansaa for værdiløse Ubetydeligheder). Ved Forordningerne af 19de Januar 1821 og 20de Januar 1832 udvidedes denne Afleveringspligt til at omfatte hele Landets Bogtrykkere. Da det kongelige Bibliotek i den allerstørste Del af det 18de Aarhundrede var utilgængeligt for Almenheden, er Hensigten med Reskript af 1753 tydelig nok, idet Universitetsbiblioteket ved det, ligesom tidligere, blev det eneste Sted, hvor det læsende Publikum kunde blive bekendt med den danske Litteratur. Men naar Afleveringspligten til Universitetsbiblioteket, ogsaa efter at det kgl. Bibliotek var blevet et offentligt Bibliotek, ikke blot vedblev at bestaa, men endog udvidedes, synes man at være naaet til en Betragtning af Sagen, som er den samme, der endnu maa gøre sig gældende, *dels* nemlig, at i en forholdsvis saa stærkt befolkede Hovedstad som Kjøbenhavn vilde en Repræsentation af den danske Litteratur ved et enkelt Eksemplar ikke forslaa til at fyldestgøre det læsende Publikums berettigede Krav, *dels* — og dette er maaske af endnu større Betydning — at man først da med nogen Sikkerhed kunde haabe at overlevere Eftertiden den nationale Litteraturskat, naar man ikke samlede alt, hvad man ejede af denne, paa et eneste Sted. Om Faren ved dette sidste gav allerede Ildebranden 1728 en alvorlig Paamindelse, og i den nyeste Tid er Advarslen bleven gentaget ved Slotsbranden 1884, der en Tid lang truede med at blive skæbnesvanger ogsaa